

مخترع جوان واحد کرج در گفت‌وگو با «فرهیختگان» از مسیر پرفراز و نشیب علمی خود می‌گوید

باشگاه پژوهشگران بستر خوبی برای شروع نوآوری است

آخرین آمارهای سامانه «آک» ایراندک درباره وضعیت کتابخانه‌ها چه می‌گوید؟

معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد در نشست خبری همایش بین‌المللی «طوفان الاقصی و غزه؛ روایت‌ها و واقعیت‌ها»:

باید تعامل سازنده‌ای با دانشگاه‌های جریان مقاومت برقرار کنیم

خبر
سرپرست دانشگاه آزاد استان همدان منصوب شد
محمد مهدی طهرانچی رئیس دانشگاه آزاد در حکمی غلامرضا خاکساری را به عنوان سرپرست دانشگاه آزاد استان همدان و واحد همدان منصوب کرد. خاکساری با مدرک دکتری تربیت بدنی و علوم ورزشی، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد واحد همدان است که پیش از این رئیس دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد واحد همدان و معان آموزشی واحد همدان بوده، همچنین دکتر طهرانچی طی نامه‌ای جداگانه از تلاش‌های محمد عظیم خدایاری سرپرست سابق دانشگاه آزاد استان همدان قدردانی و برای وی آرزوی موفقیت کرد.

جزئیات برگزاری هفته پژوهش و فناوری دانشگاه آزاد اعلام شد
مجید مشکینی، معاون تحقیقات، فناوری و نوآوری دانشگاه آزاد دستورالعمل «برگزاری مراسم هفته پژوهش و فناوری سال ۱۴۰۲» را به روسای دانشگاه آزاد استان‌ها و واحدهای جامع مستقل ابلاغ کرد.
در این دستورالعمل آمده است: «با توجه به برنامه ریزی انجام شده برای برگزاری مراسم هفته پژوهش و فناوری سال ۱۴۰۲ دانشگاه و در راستای تحقق اهداف اعلام شده در بسته‌های کاری سند تحول و تعالی دانشگاه و به منظور حضور یکپارچه و برگزاری هماهنگ مراسم هفته پژوهش و فناوری در سال جاری، همگام با ستاد ملی هفته پژوهش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و ستادهای هفته پژوهش و فناوری مستقر در مراکز استان‌ها و واحدهای دانشگاهی تابع آنها می‌توانند با همکاری ستاد پژوهش و فناوری استان و با رعایت نکات لازم، برنامه‌های خود را برگزار کنند. براساس این دستورالعمل زمان برگزاری هفته پژوهش و فناوری استانی از ۱۱ تا ۱۷ آذرماه و هفته پژوهش و فناوری ملی ۱۶ تا ۲۵ آذرماه است. ستاد هفته پژوهش و فناوری در استان‌ها با عضویت رئیس استان (رئیس ستاد)، رئیس شورای پژوهش و فناوری استان، دو تن از روسای واحدهای دانشگاهی استان و یک تا سه تن از معاونان پژوهشی و فناوری یا معاونان علمی و رئیس باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان استان تشکیل شود. همچنین ستاد هفته پژوهش و فناوری در واحدهای دانشگاهی با عضویت رئیس واحد (رئیس ستاد)، معاون پژوهش و فناوری یا معاون علمی واحد (دبیر ستاد)، سایر معاونان و سه تن از اعضای هیات علمی واحد به همراه مسئول روابط عمومی واحد (اعضای ستاد) و رئیس باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان تشکیل شود. براساس بندهای این دستورالعمل در کنار برنامه‌هایی که در ستاد هفته پژوهش استان مصوب می‌شود، لازم است مراسم تقدیر از پژوهشگران و فنوران مراکز تحقیقاتی و رشد، سراهای نوآوری یا حضور مسئولان سازمان مرکزی و استانی برگزار شود. همچنین لازم است به منظور ایجاد زیرساخت لازم برای تحقق توسعه پژوهش و فناوری استان و تقویت دستاوردهای پژوهش و فناوری در منطقه، برگزاری نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری و فن بازار استانی با توجه به شعار «هار توم و رشد تولید» مورد توجه جدی قرار گیرد. در این دستورالعمل تاکید شده است که واحدهای دانشگاهی با رتبه‌بندی یک تا ششم می‌توانند به منظور تشویق و ترغیب فنوران، سه فنوار برتر و به منظور تشویق پژوهشگران متناسب با گروه‌های آموزشی هفت‌گانه (علوم انسانی، فنی و مهندسی، هنر و معماری، کشاورزی و منابع طبیعی، دامپزشکی، علوم پایه و علوم پزشکی، علوم پایه، پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی) به ازای هر گروه یک پژوهشگر نمونه و واحدهای دانشگاهی با رتبه‌بندی ۱ تا ۶، تا سه پژوهشگر و یک فنوار دارای شرایط را انتخاب و پس از اخذ تاییدیه استان، مورد تقدیر قرار دهند. براساس این دستورالعمل، ستاد هفته پژوهش و فناوری استان امتیازهای پژوهشگران منتخب معرفی شده از سوی واحدها را بررسی و تا هفت پژوهشگر برتر (دگره‌های آموزشی هفت‌گانه) و سه فنوار برتر را به عنوان پژوهشگر برگزیده استان معرفی کنند.

معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد در نشست خبری همایش بین‌المللی «طوفان الاقصی و غزه؛ روایت‌ها و واقعیت‌ها»:

باید تعامل سازنده‌ای با دانشگاه‌های جریان مقاومت برقرار کنیم

نشست خبری نخستین همایش بین‌المللی «طوفان الاقصی و غزه؛ روایت‌ها و واقعیت‌ها» روز گذشته با حضور محمد هادی همایون معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد و اکبر نصراللهی دبیر همایش بین‌المللی «طوفان الاقصی و غزه؛ روایت‌ها و واقعیت‌ها» در سازمان مرکزی دانشگاه آزاد برگزار شد. محمد هادی همایون در ابتدای این نشست با محکوم کردن حملات رژیم صهیونیستی به غزه، گفت: «اکنون در یکی از مهم‌ترین مقاطع تاریخ بشر و آنچه در ادبیات امروز انقلاب تحت عنوان «پیچ تاریخی» مطرح است، قرار داریم. روایت‌ها و بررسی‌های علمی نشان می‌دهد که جهان امروز قبل و بعد از عملیات طوفان الاقصی متفاوت خواهد بود، بنابراین انتظار می‌رود که دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی واکنش بی‌موقع نسبت به حوادث فلسطین داشته باشند و تبیین درستی از مسائل به جامعه ارائه کنند.» وی با بیان اینکه پرداختن به مساله غزه باید از جنس جهاد تبیین باشد، اظهار داشت: «دانشگاه‌ها باید در کنار تبیین حمله پیروزمندان طوفان الاقصی و مظلومیت مردم غزه برای نخبگان و مردم، تعامل سازنده‌ای با جامعه، جریان مقاومت و کشورهای اسلامی برقرار کنند. به همین دلیل دانشگاه آزاد تصمیم گرفته پس از گذشت ۵۰ روز از وقایع غزه، همایش بین‌المللی «طوفان الاقصی و غزه؛ روایت‌ها و واقعیت‌ها» را برگزار کند.» معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد خاطر نشان کرد: «این همایش بین‌المللی شامل مجموعه‌ای به هم پیوسته از سلسله نشست‌های تخصصی در حوزه‌های مختلف مرتبط با غزه است که افتتاحیه آن ششم آذرماه و اختتامیه آن شامه ۱۰ آذرماه در پیروزی اولیه غزه برگزار خواهد شد. در خلال افتتاحیه و اختتامیه این همایش، بیش از ۵۰ پنل تخصصی در واحدهای دانشگاه آزاد، دانشگاه‌های دولتی، اندیشکده‌ها و... برگزار خواهد شد.» وی با بیان اینکه دانشگاه آزاد جریان برخورد و تعامل علمی با حوادث غزه را آغاز خواهد کرد، گفت: «این همایش بین‌المللی با همکاری و مشارکت نهاد های علمی از جمله دانشگاه امام حسین (ع)، دانشگاه امام صادق (ع)، واحدهای دانشگاه آزاد، اندیشکده مقاومت، انجمن علمی تمدن، رسانه‌ها و خبرگزاری‌های داخلی و بین‌المللی برگزار می‌شود.» معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد ادامه داد: «دانشگاه آزاد با نظام دانشی ویژه خود که در قالب دانشکده‌ها شکل گرفته، اقدام به برگزاری این همایش کرده است. سه دانشکده «هنر و رسانه»، «فرهنگ و تمدن» و «جامعه و حکمرانی» محوریت برنامه‌ریزی و اجرای این همایش را با دبیری اکبر نصراللهی رئیس دانشکده‌ها هنر و رسانه و دانشکده علوم اجتماعی ارتباطات و رسانه دانشگاه آزاد برعهده دارند.» در ادامه این نشست خبری، اکبر نصراللهی، رئیس دانشکده‌ها هنر و رسانه دانشگاه آزاد گفت: «آنچه امروز در غزه اتفاق می‌افتد، فقط جنگ مراسم افتتاحیه حضور خواهند داشت.»

نشست خبری نخستین همایش بین‌المللی «طوفان الاقصی و غزه؛ روایت‌ها و واقعیت‌ها» روز گذشته با حضور محمد هادی همایون معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد و اکبر نصراللهی دبیر همایش بین‌المللی «طوفان الاقصی و غزه؛ روایت‌ها و واقعیت‌ها» در سازمان مرکزی دانشگاه آزاد برگزار شد. محمد هادی همایون در ابتدای این نشست با محکوم کردن حملات رژیم صهیونیستی به غزه، گفت: «اکنون در یکی از مهم‌ترین مقاطع تاریخ بشر و آنچه در ادبیات امروز انقلاب تحت عنوان «پیچ تاریخی» مطرح است، قرار داریم. روایت‌ها و بررسی‌های علمی نشان می‌دهد که جهان امروز قبل و بعد از عملیات طوفان الاقصی متفاوت خواهد بود، بنابراین انتظار می‌رود که دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی واکنش بی‌موقع نسبت به حوادث فلسطین داشته باشند و تبیین درستی از مسائل به جامعه ارائه کنند.» وی با بیان اینکه پرداختن به مساله غزه باید از جنس جهاد تبیین باشد، اظهار داشت: «دانشگاه‌ها باید در کنار تبیین حمله پیروزمندان طوفان الاقصی و مظلومیت مردم غزه برای نخبگان و مردم، تعامل سازنده‌ای با جامعه، جریان مقاومت و کشورهای اسلامی برقرار کنند. به همین دلیل دانشگاه آزاد تصمیم گرفته پس از گذشت ۵۰ روز از وقایع غزه، همایش بین‌المللی «طوفان الاقصی و غزه؛ روایت‌ها و واقعیت‌ها» را برگزار کند.» معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد خاطر نشان کرد: «این همایش بین‌المللی شامل مجموعه‌ای به هم پیوسته از سلسله نشست‌های تخصصی در حوزه‌های مختلف مرتبط با غزه است که افتتاحیه آن ششم آذرماه و اختتامیه آن شامه ۱۰ آذرماه در پیروزی اولیه غزه برگزار خواهد شد. در خلال افتتاحیه و اختتامیه این همایش، بیش از ۵۰ پنل تخصصی در واحدهای دانشگاه آزاد، دانشگاه‌های دولتی، اندیشکده‌ها و... برگزار خواهد شد.» وی با بیان اینکه دانشگاه آزاد جریان برخورد و تعامل علمی با حوادث غزه را آغاز خواهد کرد، گفت: «این همایش بین‌المللی با همکاری و مشارکت نهاد های علمی از جمله دانشگاه امام حسین (ع)، دانشگاه امام صادق (ع)، واحدهای دانشگاه آزاد، اندیشکده مقاومت، انجمن علمی تمدن، رسانه‌ها و خبرگزاری‌های داخلی و بین‌المللی برگزار می‌شود.» معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد ادامه داد: «دانشگاه آزاد با نظام دانشی ویژه خود که در قالب دانشکده‌ها شکل گرفته، اقدام به برگزاری این همایش کرده است. سه دانشکده «هنر و رسانه»، «فرهنگ و تمدن» و «جامعه و حکمرانی» محوریت برنامه‌ریزی و اجرای این همایش را با دبیری اکبر نصراللهی رئیس دانشکده‌ها هنر و رسانه و دانشکده علوم اجتماعی ارتباطات و رسانه دانشگاه آزاد برعهده دارند.» در ادامه این نشست خبری، اکبر نصراللهی، رئیس دانشکده‌ها هنر و رسانه دانشگاه آزاد گفت: «آنچه امروز در غزه اتفاق می‌افتد، فقط جنگ

گزارش

آخرین آمارهای سامانه «آک» ایراندک از وضعیت کتابخانه‌ها چه می‌گوید؟ کتابخانه‌های دانشگاهی آب‌رفتند!

ابوالفضل مظفری دبیر گروه دانشگاه

سامانه آمار کتابخانه‌ها (آک) که به عنوان نخستین سامانه پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایراندک) شناخته می‌شود، سالانه آخرین آمار وضعیت کتابخانه‌های فعال در مراکز آموزش عالی کشور را گزارش می‌دهد با این حال هنوز کتاب آمار کتابخانه‌ها در سال تحصیلی گذشته توسط این مجموعه منتشر نشده است. بررسی آمار سامانه ایراندک ابهامات مختلفی را درباره وضعیت فعلی کتابخانه‌ها در دانشگاه‌ها نشان می‌دهد. صرف نظر از دوگانگی برخی آمارهای اعلامی، روند نزولی برخی شاخص‌ها عجیب و قابل تامل به نظر می‌رسد. شمار کتاب‌های فارسی مرجع و غیرمرجع، مساحت کتابخانه‌ها و سالن‌های مطالعه و حتی تعداد صندلی‌های اختصاص یافته به مراجعان همه در آمار اعلامی مربوط به سال گذشته نزولی است. البته تعداد نسخ خطی و تعداد امانت کتاب رشد قابل توجهی داشته است. در خصوص هزینه‌کرد کتابخانه‌ها هم آماری در دسترس نیست. این وضعیت نخستین نایزند شفاف‌سازی از سوی ایراندک است تا صحت آمار منتشر شده در سامانه را تایید کند. بعد از آن به نظر باید با دقت بیشتری برای اوضاع نه چندان مناسب کتابخانه‌ها فکری کرد.

چند کتابخانه فعال در دانشگاه‌ها داریم؟

براساس آمار سامانه، ۱۰ کتابخانه دانشگاهی فعال در دانشگاه‌ها وجود دارد. از این تعداد ۵۰ کتابخانه «مرکزی» هستند. ۲۷ مورد به شکل دانشکده‌ای فعالیتند، ۱۵ مورد در حوزه‌های خاصی تخصصی‌اند و مابقی پژوهشی هستند. آن‌گونه که سامانه «آک» گزارش داده، ۵۵۳ نفر در کتابخانه‌های دانشگاه‌ها مشغول به فعالیتند که از این تعداد ۲۹۹ نفر در رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی که اخیراً با عنوان علم اطلاعات و دانش‌شناسی هم شناخته می‌شود، تحصیل کردند و الباقی -منتهای ۴۷ نفر دیپلمه و زیر دیپلم- دانشجوی ساینرشته‌های دانشگاهی بودند. آمار کتاب‌های موجود در کتابخانه‌ها هم به سه میلیون عنوان می‌رسد که بیش از دو سوم آن یعنی دو میلیون و ۱۸۲ هزار و ۱۹۲ عنوان، کتاب‌های فارسی هستند. ۸۳۶ هزار عنوان کتاب انگلیسی هم در کتابخانه‌ها وجود دارد و الباقی را زبان‌های دیگر تشکیل می‌دهند. حدود ۲۴۳ هزار پایان‌نامه کارشناسی ارشد و حدود ۲۵ هزار رساله دکتری هم در این مراکز وجود دارد. البته آمار بخش نگاه کلی با بخش روند آمار کتابخانه‌ها تفاوت جدی دارد. مثلاً شمار کتاب‌های فارسی غیرمرجع چاپی دو میلیون و ۶۳۰ هزار عنوان را نشان می‌دهد که ۱۴۴ هزار عنوان از سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ کمتر است. البته آمار کتاب‌های غیرمرجع انگلیسی‌زبان کمی رشد داشته و از یک میلیون و ۴۸۲ هزار عنوان به یک میلیون و ۴۹۳ هزار در سال تحصیلی گذشته رسیده است. روند شمار کتاب‌های مرجع چاپی هم مشابه غیرمرجع‌هاست. تعداد کتب فارسی با کاهش محسوسی به یک میلیون و ۹۷۳ هزار رسیده و در کتاب‌های انگلیسی با حدود ۱۰ هزار عنوان رشد نسبت به سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ به ۳۰ هزار و ۸۱۷ عنوان کتاب افزایش یافته است. شمار نسخ خطی موجود در کتابخانه‌های دانشگاهی در طول چهار سال اخیر هم روند رو به رشدی داشته است. در سال تحصیلی گذشته ۴۷ هزار و ۹۹۳ عنوان نسخه خطی در دانشگاه‌ها نگهداری می‌شده که نسبت به سال قبلس حدود ۸ هزار نسخه بیشتر شده است.

تعداد اعضای کتابخانه‌ها سالی ۵۰ هزار نفر کمتر می‌شود

بررسی روند آمار کتابخانه‌ها در سامانه «آک» روند عجیبی را نشان می‌دهد. اگر آمار اعلامی این بخش از سامانه درست باشد، شمار صندلی‌های کتابخانه‌ها در شیب نزولی خود از ۳۷ هزار صندلی در سال تحصیلی ۹۷-۹۶ به ۲۶ هزار در سال تحصیلی گذشته رسیده است. مساحت تالارهای مطالعه هم از ۹۲ هزار مترمربع سال گذشته به عدد ۸۶ هزار و ۳۸۲ مترمربع رسیده است. این روند در مساحت کل عرصه (زمین) و مساحت کل اعیان (ساختمان) به شکل مشابه دیده می‌شود. در واقع به نظر می‌رسد تعدادی از کتابخانه‌ها از دسترس خارج یا تغییر کاربری داده شده و از شمول محاسبه در گزارش سامانه خارج شدند که عجیب به نظر می‌رسد. اوضاع و احوال نه چندان رو به راه کتابخانه‌ها در نمودار تعداد اعضای کنونی هم با شیب تندی خودنمایی می‌کند. تعداد اعضای کتابخانه‌ها از ۸۱۴ هزار نفر در سال ۹۷-۹۶ به ۵۶۴ هزار نفر در سال تحصیلی قبل کاهش یافته و تعداد اعضایشان ۲۵۰ هزار نفر کمتر شده است. با وجود کاهش تعداد اعضا اما جمع کل امانت کتاب به مراجعان صعودی است و در طول یک سال ۴۵۲ هزار جلد بیشتر شده است. سال گذشته دو میلیون و ۳۸۷ هزار جلد کتاب به مراجعان امانت داده شده است. روند آن در چهار سال گذشته افت و خیز داشته اما در سه سال اخیر رو به رشد بوده است.